

Retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger

Vedtatt i kommunestyret 29.04.2021 sak 61/2021
Revidert 11.12.2025 etter vedtak i kommunestyret sak 153/2025

GJØVIK KOMMUNE

1 Innledning

[Alkoholloven](#) og [alkoholforskriften](#) regulerer kommunens anledning til å tildele bevilling til salg og skjenking av alkohol.

Lovens mål er å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Målet er å begrense forbruket av alkohol. Loven og forskriftene er det viktigste virkemiddel kommunen kan benytte for å regulere forbruket.

1.1 Formål

Gjøvik kommune sin alkoholpolitikk skal bidra til:

- Å forebygge de alvorlige skadevirkningene som alkohol kan påføre individ og samfunn, både helsemessige, sosiale og økonomiske.
- At serverings- og skjenkestedene i Gjøvik kommune har en trygg og seriøs drift.
- At kommunens salgs- og skjenkepolitikk skal være tydelig og utøvelsen skal bygges på god dialog mellom kommunen, bevillingshavere og kontrollører.
- Å ta hensyn til barn og unge under 18 år

1.2 Myndighet

- Retningslinjene vedtas av kommunestyret.
- Myndighet til å gi bevilling til salg/skjenking ligger hos rådmannen som har delegert denne myndigheten videre.
- Formannskapet tildeler bevillinger i prinsipielle saker, og behandler klager etter alkoholloven.
- Gjøvik kommunes myndighet til å gi bevilling til salg eller skjenking av alkohol følger den til enhver tid gjeldende lovgivning med tilhørende forskrifter.

1.3 Definisjoner

Alkoholholdig drikke

Alkoholholdig drikk er en fellesbetegnelse på drikker som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol.

- Alkoholsvak drikk: drikk som inneholder fra og med 0,7 til og med 2,5 volumprosent alkohol
- Alkoholholdig drikk gruppe 1: drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol

- Alkoholholdig drikk gruppe 2: drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol
- Alkoholholdig drikk gruppe 3: drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol

Sluttet selskap

Med et "sluttet selskap" menes at det er samlet en bestemt krets med mennesker i forbindelse med et bestemt formål i et bestemt lokale, for eksempel et bryllup, konfirmasjon, jubileum osv. Deltakerne i selskapet må med andre ord ha en eller annen tilknytning til de som inviterer til selskapet.

Enkeltanledning

Arrangement som går over 1-6 dager, festivaler, konserter, idretts- og kulturarrangementer osv. Det sentrale er om arrangementet fremstår som et klart avgrenset arrangement, om det er åpent for allmennheten eller en ubestemt krets av personer. Det må gå klart frem når begivenheten begynner og når den opphører.

Ambulerende bevilling

Skjenkebevilling til deltakere i sluttet selskap.

Salgsbevilling for Vinmonopolutsalg

Bevilling til salg av alkohol i gruppe 2 og gruppe 3 kan bare gis til Vinmonopolet.

1.4 Bevillingsperioden

Bevilling for faste salgs- og skjenkebevillinger kan gis for 4 år av gangen, men opphører senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Det nye kommunestyret kan beslutte at bevillinger likevel ikke skal opphøre, men gjelde videre for en ny periode på inntil fire år med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Kommunestyret kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre eller fastsette nærmere retningslinjer for hvilke bevillinger det må søkes om fornyelse for.

1.5 Tildeling av salgs- og skjenkebevillinger

Ved vurderingen av om bevilling bør gis, kan kommunen blant annet legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Det kan også legges vekt på om bevillingssøker og personer er egnet til å ha bevilling.

Kommunen kan beslutte at det ikke skal gis mer enn et bestemt antall bevillinger til salg eller skjenking.

Om bevilling skal gis, vil alltid være opp til kommunens skjønn, jf. alkoholloven § 1-7 a.

Det kan gis følgende salgs- og skjenkebevillinger i kommunen:

- Faste salgs- og skjenkebevillinger.
- Bevilling for en bestemt del av året.
- Bevilling for enkeltanledninger.
- Ambulerende skjenkebevillinger for sluttet selskap.

2 Salgs- og skjenkebevillinger

Som hovedregel gis skjenkebevillinger for en fireårsperiode og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer. Bevillinger kan også gis for en bestemt del av året, og for en enkelt bestemt anledning.

2.1 Faste salgsbevillinger

Det kan innvilges salgsbevillinger for alkoholgruppe 1 for følgende forretninger/utsalg:

- Matvareforretninger som har assortert vareutvalg.
- Spesialforretning eller matvareforretning som driver netthandel.
- Delikatesseforretninger kan innvilges salgsbevilling for salg av alkohol i gruppe 1. forretninger som driver brusformidling kan innvilges salgsbevilling for salg av alkohol gruppe 1.
- Spesialforretninger for salg av alkohol i gruppe 1 kan innvilges salgsbevilling. AS Vinmonopolet kan innvilges salgsbevilling for gruppe 1, gruppe 2 og gruppe 3.
- Bryggerier/mikrobryggerier kan innvilges salgsbevilling for gruppe 1 for produkter fra egen produksjon. Disse må i tillegg ha tilvirkningsbevilling etter alkoholloven § 6-1. Dersom det i tillegg er gitt skjenkebevilling til samme virksomhet må skjenking skje i lokale fysisk atskilt fra salgsstedet.
- Alle salgssteder skal ha god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt og salgstider, samt en plassering der alkoholfri og alkoholholdig drikk ikke kan forveksles.

Gjøvik kommune har følgende salgstider for salg av alkoholholdig drikk:

- Vanlige dager: 08:00 til 20:00.
- Lørdager og dagen før helligdag (unntatt dagen før Kristi himmelfartsdag): 08:00 til 18:00.
- Påske-, pinse- og julaften: 08:00 til 16:00.
- Søndager, helligdager, 1. mai og 17. mai: Ingen salg.

Salgs- og utleveringstidene gjelder både i butikk og nettsalg.

[Forskrift om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger, Gjøvik kommune, Innlandet](#)

2.2 Faste skjenkebevillinger

Det kan innvilges faste skjenkebevillinger for alle 3 grupper alkohol samlet, alternativt for bare gruppe 1 eller for gruppe 1 og 2. Gjøvik kommune kan i samsvar med alkoholoven § 1- 7a legge vekt på de hensyn som er gjengitt i lovteksten.

I Gjøvik kommune kan det gis skjenkebevilling for alle grupper alkohol til følgende virksomheter:

- Hoteller, moteller, pensjonater, gardsturisme, spiserestauranter og selskapslokaler.
- Kafeer, kroer og pizzeriaer.
- Nattklubber, puber og diskotek.
- Serveringssteder på kjøpesenter gis anledning til å søke om skjenkebevilling etter samme vilkår som serveringssteder i sentrum. Det er en forutsetning for innvilgelse at serveringsstedet er tydelig fysisk avgrenset mot senterets fellesområder og andre forretninger.

Det gis ikke skjenkebevilling til følgende virksomheter:

- Det kan ikke gis skjenkebevillinger til gatekjøkken og bensinstasjoner.

Uteservering:

Skjenkebevillingen kan utvides til å gjelde uteservering i tilknytning til skjenkestedet. Utearealet skal være tydelig avgrenset mot arealer som ikke er skjenkeareal. Det må også tas hensyn til trafikale forhold.

2.3 En eller flere bevillinger

Hvert salgs- og skjenkested må ha egen bevilling. Dersom en virksomhet driver flere steder, skal det i utgangspunktet gis en bevilling til hvert salgs- og skjenkelokale, begrunnet i kontrollhensyn. Dette gjelder i utgangspunktet også der to eller flere salgs- og skjenkesteder ligger i samme bygning og har samme eier.

Der hvor ett driftsselskap driver flere skjenkesteder innenfor samme bygning, må det i hvert enkelt tilfelle vurderes om det kreves en eller flere bevillinger (jf. § 4-2, fjerde ledd). Ved

vurderingen av om det trengs en eller flere bevillinger, står kontrollhensynene sentralt. Det bør vektlegges:

- Om virksomheten fremstår som ett eller flere skjenkesteder.
- Om skjenkestedene utad fremstår som en eier og ligger i samme bygning.
- Om kundestrømmen naturlig beveger seg fra det ene stedet til det andre.
- Skjenkestedets målgruppe.
- Fysiske tilknytning til hverandre.

Dersom skjenkestedene er selvstendige økonomiske enheter, vil det alltid kreves en skjenkebevilling pr. sted. For eksempel der et hotell eller et serveringssted har solgt eller leiet ut en del av bygget til et annet driftsselskap.

2.4 Krav til skjenkesteder

- Driftskonseptet skal fremgå av bevillingsvedtaket. Konseptet kan ikke endres i bevillingsperioden uten at bevillingsmyndigheten er varslet og har gitt sin tilslutning.
- Bevillingen gjelder for et bestemt lokale, men kan utvides til å gjelde utenfor lokalet ved en enkelt anledning. Servering/skjenking skal være virksomhetens primære formål.
- Det stilles krav om at lokalet er godkjent for salgs- eller serveringsvirksomhet.
- Alle som søker om bevilling skal redegjøre for stedets tilgjengelighet til hele lokalet, inklusive toaletter for personer med funksjonsnedsettelse. Skjenkestedet oppfordres til universell utforming av sitt sted.
- Det settes som vilkår for fast skjenkebevilling at det tilrettelegges for tilgjengelighet for folk med bevegelseshemninger. Om ikke dette vilkåret kan oppfylles som følge av bygningsmassenes karakter eller vernestatus, kan det etter søknad gis dispensasjon fra dette kravet.

Ved søknad om dispensasjon i forhold universell utforming skal Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne ha saken til uttalelse.

2.5 Skjenketid, aldersgrense og vakthold

Skjenketid:

- Skjenking av alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent, er tillatt fra kl. 08.00 alle dager.
- Skjenking av alkoholholdig drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer, er tillatt fra kl. 13.00.
- Skjenking av alkoholholdig drikk må stoppe senest en halv time før stedet skal stenge.
- Skjenking av alkoholholdig drikk er ikke tillatt etter klokken 02.00.

[Forskrift om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger, Gjøvik kommune, Innlandet](#)
[Forskrift om åpningstider for serveringssteder og om salgs- og skjenketider for alkoholholdige drikker, Gjøvik kommune, Oppland.](#)

Aldersgrense:

Det skal være 20 års aldersgrense for barer, puber, nattklubber og diskotek som skjenker alkohol i gruppe 3. Kravet til aldersgrense gjelder ikke for typiske spisesteder. Når spisested endrer karakter fra restaurant til «bardrift» gjelder 20 års aldersgrense. Bevillingsmyndigheten avklarer aldersgrense på bakgrunn av skjenkestedets konsept på søknadstidspunktet.

Et skjenkested med 20 års aldersgrense kan ved spesielle anledninger søke om å få senket aldersgrensen til 18 år. Det er da ikke tillatt å skjenke alkohol i gruppe 3. Ved slike anledninger skal alkohol i gruppe 3 fjernes fra bardisk/hyller.

Vakthold:

Politiet kan pålegge et skjenkested å holde ordensvakter godkjent av politiet. I vurderingen vil særlig skjenkestedets størrelse, konsept, og oversiktighet i lokalet bli vektlagt.

2.6 Krav til internkontroll for salgs- og skjenkesteder

- Innehaver av at salgs- og skjenkebevillinger skal føre interkontroll.
- Bestemmelsen gjelder ikke for innehavere av ambulerende skjenkebevilling, og det kan bestemmes at det heller ikke skal gjelde for skjenkebevillinger gitt for en enkelt anledning.
- Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å overholde krav i bevillingen, alkoholoven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholoven.
- Internkontrollen skal være skriftlig.

Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig for kontrollmyndigheten. Internkontrollen innebærer at den/de ansvarlige for virksomheten skal:

1. Ha oversikt over krav i bevillingen, alkoholoven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholoven som gjelder for virksomheten
2. Sørge for at ansatte i virksomheten har tilstrekkelige kunnskaper og kompetanse til å overholde kravene til virksomheten, herunder kravene til internkontroll
3. Ha oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvordan oppgaver og ansvar er fordelt
4. Ha rutiner for å sikre overholdelse av krav i bevillingen, alkoholoven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholoven som gjelder for virksomheten
5. Ha rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik
6. Foreta systematisk og regelmessig gjennomgang av internkontrollen.

[Link til veileder for internkontroll](#)

2.7 Ulike typer bevilling

Ambulerende skjenkebevillinger kan gis til sluttede selskaper for alle grupper alkohol. Bevilling kan ikke gis for et lokale som har fast bevilling. Det er ikke et krav om kunnskapsprøve, men det må utpekes en ansvarlig styrer og stedfortreder.

Bevilling for en **enkelt anledning** er først og fremst ment for åpne arrangementer som for eksempel festivaler, konserter, idretts- og kulturarrangementer. Det skal utpekes en styrer og stedfortreder for bevillingen og det kan stilles krav om kunnskapsprøve, godkjenning fra andre offentlige organer, som politi, brannvesen og andre. Det kan også stilles krav om internkontroll.

Skjenkebevilling for en enkelt anledning kan gis for alle grupper alkohol. Salgsbevilling for en enkelt anledning kan kun gis for gruppe 1.

Søknadsfristen er 14 dager før arrangementet avholdes. Gebyret følger gjeldende gebyrsatser, jf. forskriften § 6-2. Rådmannen har myndighet til å regulere gebyret etter arrangementets art.

Skjenkebevilling ved idrettsarrangement

Det skal som hovedregel ikke gis skjenkebevilling i tilknytning til innendørs og utendørs idrettsanlegg i forbindelse med idrettsarrangementer. For serveringssteder lokalisert inne i et idrettsanlegg, er det ikke tillatt å skjenke alkohol fra tre timer før-, under-, og frem til en time etter idrettsarrangement. Det kan gjøres unntak fra skjenkeforbudet og tidsbegrensningen i forbindelse med større nasjonale og internasjonale arrangementer.

Når det gis slikt unntak er følgende regler gjeldende:

- Ved idrettsarrangementer skal det stilles krav om at skjenking skjer i avgrenset område. Det kan bare gis bevilling til skjenking av alkohol i gruppe 1 og 2.
- Det avgrensede området må være skiltet med 18 års- grense. Det skal være krav om vakthold.
- Åpnings- og skjenketidene følger kommunens øvrige regler.
- Leie av eller arrangementer i lokaler i tilknytning til idrettsanlegg/flerbruksanlegg følger de alminnelige regler for ambulerende bevillinger/bevillinger for enkeltanledninger. Dersom anlegget har fast bevilling skal det meldes fra til bevillingsmyndigheten når hele anlegg benyttes og at det skal skjenkes alkohol. Det skal oppgis type arrangement og hvordan skjenkearealet avgrenses.

2.8 Krav om kunnskapsprøve

Det er et krav at virksomheten alltid har godkjent styrer og stedfortreder med bestått kunnskapsprøve om alkoholloven.

Kommunen avholder kunnskapsprøver etter avtale.

2.9 Alkoholgebyr

Salgs- og skjenkestedet skal hvert år betale alkoholgebyr.

Det årlige bevillingsgebyret fastsettes i forskrift og beregnes på grunnlag av omsatt mengde alkoholholdig drikke. Uavhengig av størrelsen på omsetningen er minstegebyret kr 5 400 (2021).

De som har salgs- eller skjenkebevilling vil årlig bli bedt om å sende inn omsetningsoppgave til kommunen, og denne må bekreftes av revisor.

2.10 Krav tilandel

Bevillingshaver, styrer, stedfortreder og personer som har innflytelse på virksomheten må ha uklanderligandel.

I vurdering av vandelen kan det også tas hensyn til personens nærstående innflytelse på virksomheten. Med nærstående menes:

- Ektefelle eller person som vedkommende bor sammen med i ekteskapslignende forhold.
- Slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje, samt søsken.
- Ektefelle til eller person som bor sammen med person som nevnt i nummer 2 i ekteskapslignende forhold.

Ved vurdering av bevillingshavers og andre personersandel, kan det ikke tas hensyn til forhold som er eldre enn 10 år.

2.11 Kontroll, brudd og prikktildeling

Kommunen er pålagt å føre kontroll med salgs- og skjenkesteder i Gjøvik. Det er for tiden Trygg 24 AS som utfører kontrollene. Normalt vil det foregå anonymt, og uten at det er gitt noe varsel på forhånd.

Hvis det etter en kontroll konkluderes med brudd på alkoholbestemmelsene, er kommunen forpliktet til å tildele prikker. Hvis et salgs- eller skjenkested i løpet av to år får tolv prikker, skal kommunen inndra bevillingen i en uke. Når bevillingen er inndratt, kan ikke stedet selge eller skjenke alkohol.

Toårsperioden gjelder uavhengig av om bevillingen er fornyet i løpet av perioden. Ved overdragelse begynner ny periode på overdragelsestidspunktet.

§ 10-3.Følgende overtredelser fører til tildeling av åtte prikker:

- Salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år, jf. alkoholloven § 1-5 annet ledd
- Brudd på bistandsplikten, jf. § 4-1 annet ledd i denne forskriften
- Brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. alkoholloven § 3-9 og § 4-7
- Hindring av kommunal kontroll, jf. alkoholloven § 1-9.

Følgende overtredelser fører til tildeling av fire prikker:

- Salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 3-1 i denne forskriften, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 4-2 første ledd i denne forskriften.
- Brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene, jf. alkoholloven § 3-4a, § 3-7 og § 4-4
- Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. alkoholloven § 1-5 første ledd
- Brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 1-5 tredje ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av to prikker:

- Det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet, jf. § 4-1 i denne forskriften
- Manglerved bevillingshavers internkontroll, jf. alkoholloven § 1-9 siste ledd, jf. kapittel 8 i denne forskriften
- Manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- Manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften

- Brudd på krav om styrer og stedfortreder, jf. alkoholloven§ 1-7c
- Gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd
- Gjentatt diskriminering, jf. alkoholloven§ 1-8 annet ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av en prikk:

- Brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. § 4-6 i denne forskriften
- Brudd på regler om skjenkemengde, jf. § 4-5 i denne forskriften
- Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, jf. § 4-4 i denne forskriften
- Gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. § 4-4 i denne forskriften
- Brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted, jf. § 3-3 i denne forskriften
- Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholloven § 3-2 og § 4-3
- Brudd på reklameforbudet, jf. alkoholloven § 9-2, jf. kapittel14 i denne forskriften
- Andre overtredelser som omfattes av alkoholloven§ 1-8 første ledd, jf. blant annet alkoholloven§ 3-1 femte ledd, § 4-1 annet ledd, § 8-6, § 8-6a, § 8-12 og § 8-13.